

संस्कृत-मीमांसाविभागः

प्रश्नकोशः

मीमांसाशास्त्रे द्विवर्षीयाचार्यः/ स्नातकोत्तरपाठ्यक्रमः

Question Bank of Two Years PG Programme in Sanskrit Mimamsa.

द्वितीयषण्मासिकः (Semester-II)

MASMC201

अर्थसंग्रहः

क्रेडिट- 6

अङ्काः – 80

अन्विति:- अ (Unit 1) - अर्थसंग्रहे मङ्गलाचरणादारभ्य आरादुपकारकरूपपर्यन्तम्—
अतिलघुप्रश्नाः - 1 Marks

1. अर्थसंग्रहस्य रचयिता कः ?
2. 'अर्थसंग्रहः' कीदृशो ग्रन्थः ?
3. 'अर्थसंग्रहः' केन दर्शनेन सम्बद्धोऽस्ति ?
4. मीमांसादर्शनस्य प्रवर्तकः कः ?
5. धर्मस्य लक्षणं किम् ?
6. अर्थसंग्रहस्योपरि 'कौमुदी' इति हिन्दीव्याख्या कस्य रचना ?
7. लौगाक्षिभास्करस्य अपरः ग्रन्थः कः ?
8. मीमांसासूत्रे कति अध्यायाः सन्ति ?
9. अर्थसंग्रहस्य मङ्गलाचरणे कस्य प्रार्थना क्रियते ?
10. मीमांसासूत्रस्य आदिमं सूत्रं किम् अस्ति ?
11. 'अथ' इति पदं कस्मिन्नर्थे प्रयुज्यते ?
12. अर्थसंग्रहानुसारं धर्मलक्षणं प्रदेयम् ।
13. का भावना ?
14. का शाब्दीभावना ?
15. का अर्थीभावना ?
16. मीमांसासूत्रानुसारं धर्मलक्षणं किम् ?
17. किम् नाम आरादुपकारकाङ्गत्वम् ?
18. शाब्दीभावनायाः अंशत्रयं लिख्यताम् ।
19. शाब्दीभावनायां 'साध्यं' किम् ?
20. शाब्दीभावनायां 'साधनं' किम् ?
21. आर्थीभावनायाम् इतिकर्तव्यता का ?

लघुप्रश्नाः/ टिप्पणी

6 Marks

1. द्वादशलक्षणी
2. अथातो धर्मजिज्ञासा
3. अर्थसंग्रहः
4. धर्मलक्षणम्
5. शाब्दीभावना
6. अर्थीभावना
7. लौगाक्षिभास्करः
8. यागादिरेव धर्मः
9. आरादुपकारकाङ्गत्वम्

दीर्घप्रश्नाः -

10 Marks

1. अर्थसंग्रहम् अवलम्ब्य एकः प्रबन्धः प्रस्तूयताम् ।
2. अर्थसंग्रहदिशा धर्मलक्षणं सविस्तरं आलोच्यताम् ।
3. भावनालक्षणं प्रदाय तद्भेदाः विव्रियन्ताम् ।
4. का भावना ? सा च कतिविधा ? शाब्दीभावनाविषये विस्तरेण आलोच्यताम् ।
5. का भावना ? सा च कतिविधा ? अर्थीभावनाविषये विस्तरेण आलोच्यताम् ।
6. “अथातो धर्मजिज्ञासा” इति सूत्रं विशदीक्रियताम् ।

अन्वितिः - आ (Unit-2)

विधिलक्षणतः प्रवृत्तिक्रमनिरूपणपर्यन्तम्—

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. वेदस्य लक्षणं दीयताम् ।
2. वेदः कतिविधः?
3. को नाम विधिः?
4. विधिः कतिविधः?
5. उत्पत्तिविधेः लक्षणं प्रदीयताम् ।
6. विनियोगविधेः लक्षणम् उल्लिख्यताम् ।
7. को नाम प्रयोगविधिः?
8. उत्पत्तिविधेः उदाहरणं प्रदीयताम् ।
9. विनियोक्त्रश्रुतिः कतिविधाः?
10. विनियोगविधेः कति सहकारीभूतानि प्रमाणानि सन्ति ?
11. का श्रुतिः?
12. श्रुतिः कतिविधा ?
13. विनियोगविधेः श्रुतिः कतिविधा ?
14. प्रकरणं नाम किम् ?
15. किं नाम लिङ्गम् ?
16. वाक्यस्वरूपं प्रदीयताम् ।
17. क्रमस्वरूपं दीयताम् ।
18. प्रवृत्तिक्रमस्वरूपम् उल्लिख्यताम् ।
19. किं नाम स्थानम् ?
20. स्थानं कतिविधम् ?

लघुप्रश्नाः/ टिप्पणी

6 Marks

1. विधिः
2. उत्पत्तिविधिः
3. विनियोगविधिः
4. प्रयोगविधिः
5. क्रमस्वरूपम्
6. प्रकरणम्
7. श्रुतिः
8. प्रवृत्तिक्रमः
9. स्थानम्
10. समाख्या

दीर्घप्रश्नाः -

10 Marks

1. अर्थसंग्रहदिशा वेदलक्षणं प्रदाय तद्भेदाः संक्षेपेण आलोच्यन्ताम् ।
2. विधिलक्षणम् उल्लिख्य तद्भेदाः निरूप्यन्ताम् ।
3. को नाम विधिः ? स च कतिविधः ? उत्पत्तिविधिविषयः विशदीक्रियताम् ।
4. विनियोगविधिविषये विस्तरेण आलोच्यताम् ।
5. विनियोगविधेः षट्प्रमाणानि सविस्तरं निरूप्यन्ताम् ।
6. अर्थसंग्रहदिशा प्रयोगविधिविषये विस्तरेण आलोच्यताम् ।
7. क्रमस्वरूपं विलिख्य श्रुत्यादीनि षट्प्रमाणानि विब्रियन्ताम् ।
8. उत्पत्तिविधेः वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।
9. त्रिविधा विनियोक्त्रीश्रुतिः अर्थसंग्रहानुसारं स्पष्टीक्रियताम् ।

अन्वितिः - इ (Unit-III)

अधिकारविधितः परिसंख्याविधिनिरूपणपर्यन्तम् —

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. अधिकारविधेः स्वरूपम् उल्लिख्यताम् ।
2. अधिकारविधेः उदाहरणं किम् ?
3. मन्त्रस्य लक्षणं किम् ?
4. को नाम अपूर्वविधिः ?
5. नियमविधेः लक्षणं प्रदीयताम् ।
6. परिसंख्याविधेः लक्षणं दीयताम् ।
7. परिसंख्याविधेः उदाहरणं किम् ?
8. परिसंख्याविधिः कतिविधा ?

9. परिसंख्यायां जायमानं दोषत्रयं किम् ?
10. अधिकारविधेः उदाहरणं किम् ?
11. मन्त्राणां प्रयोजनं किम् ?
12. पक्षेऽप्राप्तस्य प्रापकः कः ?
13. नियमविधेः उदाहरणं किम् ?
14. लाक्षणिकपरिसंख्यायाः उदाहरणं किम् ?
15. अपूर्वं नाम किम् ?
16. अपूर्वस्य विभागाः के ?
17. फलजनकम् अपूर्वं किम् ?
18. दर्शपूर्णमासे कति यागाः सन्ति ?
19. पूर्णिमायां कति यागाः सन्ति ?

लघुप्रश्नाः/ टिप्पणी

6 Marks

1. अपूर्वविधिः
2. मन्त्रः
3. नियमविधिः
4. अधिकारविधिः
5. परिसंख्याविधिः
6. विकृतिः
7. संदंशः

दीर्घप्रश्नाः

10 Marks

1. परिसंख्यायां जायमानं दोषत्रयं प्रकटयत ।
2. विधेः त्रैविध्यं अर्थसंग्रहदिशा विशदयत ।
3. परिसंख्याविधिलक्षणम् उल्लिख्य तद्भेदाः निरूप्यन्ताम् ।
4. विधिलक्षणं प्रदाय अपूर्वविधिः सविस्तरेण आलोच्यताम् ।
5. को नाम विधिः ? नियमविधिविषयं सविस्तरं निरूपयत ।
6. विधिलक्षणम् उल्लिख्य अधिकारविधिविषये ग्रन्थदिशा आलोच्यताम् ।

अन्वितिः - ई (Unit-IV)

नामधेयनिरूपणादारभ्य ग्रन्थसमाप्तिं यावत् —

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. किम् नाम नामधेयम् ?
2. 'तत्प्रख्यशास्त्रम्' इत्यत्र 'तत्' पदेन कस्य ग्रहणम् ?
3. नामधेये निमित्तानि कानि ?
4. तत्प्रख्यशास्त्रस्य उदाहरणं किम् ?
5. 'तत्प्रख्यशास्त्रम्' इत्यत्र का व्युत्पत्तिः ?

6. मत्वर्थलक्षणाभयस्य उदाहरणं किम् ?
7. वाक्यभेदस्य उदाहरणं किम् ?
8. तद्व्यपदेशस्य उदाहरणं किम् ?
9. निषेधार्थः कः ?
10. विकल्पे कति दोषाः सम्भवन्ति ?
11. निषेधस्य उदाहरणं किम् ?
12. विकल्पे प्रसिद्धम् उदाहरणं किम् ?
13. पर्युदासो नाम कः ?
14. निषेधे बाधकं किम् ?
15. को नाम अर्थवादः ?
16. अर्थवादभेदौ कौ ?
17. अर्थवादत्रैविध्यं किम् ?
18. विधिशेषः कः ?
19. निषेधशेषः कः ?
20. गुणवादो नाम कः ?
21. गुणवादस्य उदाहरणं किम् ?
22. अनुवादो नाम कः ?
23. को भूतार्थवादो भवति ?

लघुप्रश्नाः / टिप्पणी

6 Marks

1. अर्थवादः
2. निषेधः
3. तत्प्रख्यशास्त्रम्
4. नामधेयम्
5. अर्थवादस्य विभागाः
6. वाक्यभेदः
7. तद्व्यपदेशः
8. नामधेये निमित्तचतुष्टयम्

दीर्घप्रश्नाः -

10 Marks

1. अर्थसंग्रहानुसारं निषेधविषये एको लेखः प्रस्तूयताम् ।
2. को नाम अर्थवादः? अर्थवादानां विभागत्रयं निरूपयत ।
3. अर्थवादः कः? अर्थवादानां विभागद्वयं सविस्तरं प्रतिपादयत ।
4. नामधेयस्य प्रयोजनं प्रतिपाद्य तन्निमित्तानि आलोच्यन्ताम् ।
5. किं नाम प्रकरणम्? तद्भेदाः आलोच्यन्ताम् ।

.....XXX.....

संस्कृत-मीमांसाविभागः

प्रश्नकोशः

मीमांसाशास्त्रे द्विवर्षीयाचार्यः/ स्नातकोत्तरपाठ्यक्रमः

Question Bank of Two Years PG Programme in Sanskrit Mimamsa.

द्वितीयषण्मासिकः (Semester-II)

MASMC202

मीमांसान्यायप्रकाशः

क्रेडिट- 6

अङ्काः – 80

अन्विति:- अ (Unit 1) -

धर्मविचारः —

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. मीमांसान्यायप्रकाशस्य प्रणेता कः ?
2. मीमांसान्यायप्रकाशं व्यतिरिच्य आपदेवस्य अपरग्रन्थः कः ?
3. मीमांसान्यायप्रकाशस्य मंगलाचरणे कस्य वन्दना क्रियते ?
4. मङ्गलाचरणस्य अभिप्रायः कः ?
5. आपदेवस्य इष्टदेवः कः ?
6. आपदेवस्य पिता कः ?
7. आपदेवस्य गुरुः कः ?
8. मीमांसान्यायप्रकाशस्य मंगलश्लोके 'अनन्तम्' इति शब्दस्य अर्थः कः ?
9. मीमांसान्यायप्रकाशस्य मंगलश्लोके 'अनन्तम्' इति पदं कतिवारं प्रयोगः क्रियते ?
10. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं धर्मस्य लक्षणं दीयताम् ?
11. मीमांसान्यायप्रकाशदिशा धर्मस्योदाहरणमेकं प्रदीयताम् ?
12. मीमांसादर्शनस्य प्रथमं सूत्रं किम् ?
13. मीमांसादर्शनस्य अन्तिमं सूत्रं किम् ?
14. आपदेवस्य समयः कः ?
15. 'दीपिका' कस्य ग्रन्थस्य व्याख्याग्रन्थः ?
16. मीमांसान्यायप्रकाशस्य कतिसंख्यकाः व्याख्याग्रन्थाः सन्ति ?
17. 'पुरोडाशः' इति शब्दस्य व्युत्पत्तिः का ?

लघुप्रश्नाः/ टिप्पणी

6 Marks

1. मीमांसान्यायप्रकाशे मङ्गलाचरणम्
2. मीमांसादर्शनम्
3. आपदेवः
4. मीमांसान्यायप्रकाशः
5. धर्मस्य लक्षणम्

दीर्घप्रश्नाः -

10 Marks

1. मीमांसान्यायप्रकाशस्य मङ्गलाचरणं विलिख्य व्याख्यायताम् ।
2. मीमांसान्यायप्रकाशकारस्य आपदेवस्य परिचयं प्रदाय तत्कृतयः आलोच्यन्ताम्।
3. धर्मलक्षणं प्रदाय तत्स्वरूपं वर्णयताम्।
4. मीमांसान्यायप्रकाशस्य पूर्वभागस्य प्रतिपाद्यविषयाः विविच्यन्ताम् ।

अन्विति: - आ (Unit-2)-

भावनाविचार: —

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं भावना का ?
2. 'यजेत्' इति शब्दस्य व्युत्पत्तिः लिख्यताम्?
3. 'यजेत्' इति शब्दे 'त' प्रत्ययेन कौ अर्थो बुद्ध्यते ?
4. मीमांसान्यायप्रकाशे भावना कतिविधाः?
5. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं शाब्दीभावनायाः लक्षणं प्रदेयम् ?
6. शाब्दीभावनायां 'साध्यं' किम्?
7. शाब्दीभावनायां 'साधनं' किम्?
8. आर्थीभावनायाम् इतिकर्तव्यता का?
9. शाब्दीभावनायाः प्रथमांशः कः ?
10. शाब्दीभावनायाः द्वितीयांशः कः ?
11. शाब्दीभावनायाः तृतीयांशः कः ?
12. आर्थीभावनायाः कति अंशाः भवन्ति ?

लघुप्रश्नाः/ टिप्पणी

6 Marks

1. शाब्दीभावना ।
2. आर्थीभावना।
3. भावनाया अंशत्रयम्।
4. मीमांसान्यायप्रकाशे भावना
5. प्रकरणम्
6. वाक्यस्वरूपम्

दीर्घप्रश्नाः -

10 Marks

1. भावनालक्षणं विलिख्य तत्भेदाः आलोच्यन्ताम्।
2. का भावना ? शाब्दीभावना विषये यथाग्रन्थम् एको लेखः प्रस्तूयताम् ।
3. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारम् आर्थीभावनायाः स्वरूपं स्पष्टयत।

अन्विति: इ (Unit-3) -

विधिविचारः —

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. वेदलक्षणं प्रदीयताम् ?
2. को नाम विधिः?
3. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं वेदस्य कति भागाः सन्ति?
4. वेदस्य विभागानां नामानि लिख्यन्ताम् ?
5. विधिशब्दस्य व्युत्पत्तिः का ?

6. विधिना कस्य विधानं क्रियते?
7. विधेरूदाहरणं किम् ?
8. विधिः कतिविधः?
9. को नाम उत्पत्तिविधिः?
10. विनियोगविधेः लक्षणं किम्?
11. प्रयोगविधेः लक्षणं किम्?
12. को नाम अधिकारविधिः?
13. विनियोगविधेः उदाहरणम् किम्?
14. विनियोगविधेः सहकारीभूतानि कानि प्रमाणानि सन्ति?
15. अङ्गत्वम् इत्यस्य लक्षणं किम्?
16. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं श्रुतेः लक्षणं प्रदेयम् ?
17. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं श्रुतिः कतिविधा ?
18. विनियोक्त्रीश्रुतिः का ?
19. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं विनियोक्त्रीश्रुतिः कतिविधा ?

लघुप्रश्नाः/ टिप्पणी

6 Marks

1. उत्पत्तिविधिः
2. विनियोगविधिः
3. प्रयोगविधिः
4. अधिकारविधिः
5. श्रुतिः
6. विधिः
7. स्थानम्
8. विनियोक्त्रीश्रुतिः
9. लिङ्गस्वरूपम्

दीर्घप्रश्नाः

10 Marks

1. मीमांसान्यायप्रकाशदिशा विधिलक्षणं विलिख्य तत्भेदाः आलोच्यन्ताम्।
2. मीमांसान्यायप्रकाशदिशा उत्पत्तिविधिः व्याख्यायताम्।
3. मीमांसान्यायप्रकाशदिशा विनियोगविधेः स्वरूपं स्पष्टयत।
4. विनियोगविधिलक्षणं उल्लिख्य सहकारी षट्प्रमाणानां परिचयो दीयताम्।
5. मीमांसान्यायप्रकाशदिशा श्रुतिलक्षणं प्रदाय तत्भेदाः आलोच्यन्ताम्।
6. मीमांसान्यायप्रकाशदिशा लिङ्गप्रमाणं विवेचयत।
7. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारम् अधिकारविधिविषये एको लेखः प्रस्तूयताम्।
8. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं किं नाम स्थानम् ? तत्भेदा आलोच्यन्ताम्।

अन्विति: ई (Unit-4)

अङ्गभेदनिरूपणं क्रमनिरूपणञ्च —

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं अङ्गानि कतिविधानि सन्ति ?
2. मीमांसान्यायप्रकाशे सिद्धरूपाणि कानि?
3. मीमांसान्यायप्रकाशे क्रियारूपाणि कतिविधानि ?
4. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं सन्निपत्योपकारकं कतिविधम् ?
5. सन्निपत्योपकारकाणां नामानि लिख्यन्ताम्?
6. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं प्रतिपत्तिकर्म किम्?
7. सन्निपत्योपकारकस्य प्रथमवर्गोकरणे कति भेदाः सन्ति?
8. सन्निपत्योपकारकस्य द्वितीयवर्गोकरणे कति भेदाः सन्ति?
9. प्रकारन्तरेण सन्निपत्योपकारकं कतिविधम् ?
10. मीमांसान्यायप्रकाशे दृष्टार्थत्वं किम्?
11. मीमांसान्यायप्रकाशे अदृष्टार्थत्वं किम्?
12. मीमांसान्यायप्रकाशे दृष्टादृष्टार्थत्वं किम्?
13. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं सन्निपत्योपकारककर्मण अपरं नाम किम् ?
14. को नाम प्रयोगविधिः?
15. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं क्रमलक्षणं किम् ?
16. मीमांसान्यायप्रकाशे क्रमनिर्णये कति प्रमाणानि सन्ति ?
17. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं श्रुतिः कतिविधा ?
18. 'केवलक्रमपरम्' इत्यस्य लक्षणं किम् ?
19. मीमांसान्यायप्रकाशे क्रमविशिष्टपदार्थस्य उदाहरणं किम् ?
20. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारम् अर्थक्रमस्य लक्षणं प्रदेयम् ?
21. मीमांसान्यायप्रकाशे पाठक्रमस्य लक्षणं किम्?
22. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं पाठक्रमः कतिविधः?
23. मीमांसान्यायप्रकाशे मन्त्रपाठः कस्मात् बलवान्?
24. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं ब्राह्मणपाठक्रमस्य लक्षणं प्रदेयम् ?
25. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं ब्राह्मणपाठक्रमस्य उदाहरणमेकम् उल्लिख्यताम्?
26. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं स्थानं किम्?
27. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं स्थानक्रमः कः ?
28. ज्योतिष्टोमे कति पशुयागाः सन्ति?
29. मीमांसान्यायप्रकाशदिशा कः मुख्यक्रमः?
30. मीमांसान्यायप्रकाशदिशा मुख्यक्रमः कस्मात् दुर्बलः?

31. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं को नाम प्रवृत्तिपाठः?
32. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं प्रवृत्तिपाठस्योदाहरणमेकं लिखत ।
33. मीमांसान्यायप्रकाशदिशा समाख्या कतिविधा ?

लघुप्रश्नाः / टिप्पणी

6 Marks

1. अङ्गलक्षणम्
2. क्रमस्वरूपम्
3. अर्थक्रमः
4. प्रवृत्तिक्रमः
5. स्थानक्रमः
6. सन्निपत्योपकारकम्

दीर्घप्रश्नाः -

10 Marks

1. मीमांसान्यायप्रकाशे अङ्गलक्षणं किम् ? अङ्गं कतिविधम् ? सविस्तरं विवेचयत।
2. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं प्रयोगविधेः लक्षणं किम् ? प्रयोगविधिविषये सविस्तरं निरूपयत।
3. को नाम क्रमः? क्रमस्य षट्भेदा निरूप्यन्ताम्।
4. को नाम पाठक्रमः ? तत्भेदा व्याख्यायन्ताम्।
5. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारम् अर्थक्रमस्य स्वरूपं विचार्यताम्।
6. “मुख्यक्रमः प्रवृत्तिक्रमात् बलवानः” - व्याख्यायताम्।
7. मीमांसान्यायप्रकाशानुसारं श्रुतिप्रमाणं किम् ? तद्विषये आलोच्यताम् ।
8. मीमांसान्यायप्रकाशस्य पूर्वभागस्य प्रतिपाद्यविषयाः संक्षेपेण आलोच्यन्ताम् ।

.....XXX.....

संस्कृत-मीमांसाविभागः

प्रश्नकोशः

मीमांसाशास्त्रे द्विवर्षीयाचार्यः/ स्नातकोत्तरपाठ्यक्रमः

Question Bank of Two Years PG Programme in Sanskrit Mimamsa.

द्वितीयषण्मासिकः (Semester-II)

MASMC203

मीमांसादर्शनस्य प्रमुखसिद्धान्ताः

क्रेडिट- 6

अङ्काः – 80

अन्विति:- अ (Unit 1) -

मीमांसाशास्त्रे प्रमाणविचारः —

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. भाट्टसम्प्रदायस्य प्रवर्तकः कः ?
2. गुरुमतस्य प्रवर्तकः कः ?
3. मिश्रमतस्य प्रवर्तकः कः ?
4. कुमारिलभट्टस्य ग्रन्थाः के ?
5. प्रभाकरमिश्रेण के ग्रन्थाः प्रणीताः ?
6. मीमांसायाः प्रयोजनं किम् ?
7. का प्रमा ?
8. सन्निकर्षाः के ?
9. प्रमाणलक्षणं प्रदीयताम् ।
10. भाट्टाः कति प्रमाणानि मन्यन्ते ?
11. प्रभाकरमतानुसारं प्रमाणानि कतिविधानि ?
12. मीमांसादर्शनानुसारं प्रत्यक्षप्रमाणलक्षणं देयम् ।
13. “साक्षात्प्रतीतिः प्रत्यक्षम्” इति कस्य मतम् ?
14. प्रभाकरमतानुसारं सन्निकर्षः कतिविधः ?
15. भाट्टमतानुसारं सन्निकर्षः कतिविधः ?
16. अनुमानस्य लक्षणं प्रदीयताम् ।
17. का व्याप्तिः ?
18. अनुमानं कतिविधम् ?
19. मीमांसायां हेत्वाभासाः कतिविधाः ?
20. किं नाम शब्दप्रमाणम् ?
21. शब्दप्रमाणं कतिविधम् ?
22. शब्दप्रमायां सहकारिकारकाणि कतिविधानि ?
23. का आकाङ्क्षा ?
24. किं नाम उपमानप्रमाणम् ?
25. अर्थापत्तेः लक्षणं किम् ?
26. अर्थापत्तेः किमुदाहरणम् ?
27. किं नाम अनुपलब्धिप्रमाणम् ?

लघुप्रश्नाः/ टिप्पणी

6 Marks

1. मीमांसादर्शने प्रमाणस्वरूपं लिखत ।
2. मीमांसादर्शनानुसारं प्रमाणविभागाः प्रतिपाद्यन्ताम्।
3. मीमांसादर्शनानुसारं प्रत्यक्षप्रमाणम् आलोच्यताम् ।
4. मीमांसादर्शनानुसारम् अनुमानप्रमाणं विशदयत ।
5. मीमांसादर्शनमनुसृत्य उपमानप्रमाणं स्पष्टयत ।
6. मीमांसादर्शनानुसारं शब्दप्रमाणं संक्षेपेण आलोच्यताम् ।
7. मीमांसादर्शनमनुसृत्य अर्थापत्तिप्रमाणं विविच्यताम् ।
8. मीमांसादर्शनानुसारम् अनुपलब्धिप्रमाणं संक्षेपेण निरूपयत ।

दीर्घप्रश्नाः -

10 Marks

1. किं नाम प्रमाणम् ? तच्च कतिविधम् ? तान् प्रमाणानां विषये सम्यक् आलोच्यताम् ।
2. किं नाम प्रत्यक्षप्रमाणम् ? मीमांसादर्शनानुसारं प्रत्यक्षप्रमाणं सविस्तरम् आलोच्यताम् ।
3. अनुमानलक्षणं प्रदीयताम् । तस्य भेदाः यथायथं निरूप्यन्ताम् ।
4. किं नाम शब्दप्रमाणम् ? शब्दप्रमायाः सहकारिभूतानि कारकाणि आलोच्यन्ताम् ।
5. अर्थापत्तिप्रमाणं सोदाहरणं सविस्तरम् उपस्थापयत ।
6. मीमांसाशास्त्रानुसारं हेत्वाभासाः विव्रियन्ताम् ।
7. मीमांसादर्शनमाश्रित्य प्रबन्धमेकं लिखत ।

अन्वितिः - आ (Unit-2)-

मीमांसाशास्त्रे प्रमेयविचारः —

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. भाट्टसम्प्रदायः कति पदार्थान् मन्यते ?
2. प्राभाकरसम्प्रदायः कति पदार्थान् मन्यते ?
3. किं नाम द्रव्यम् ?
4. द्रव्यं कतिविधम् ?
5. गुणलक्षणं प्रदीयताम् ।
6. गुणाः कतिविधाः ?
7. कर्मलक्षणं देयम् ।
8. कर्म कतिविधम् ?
9. अभावलक्षणं प्रदीयताम् ।
10. भाट्टसम्प्रदाये अभावः कतिविधः मन्यते ?
11. संसर्गाभावस्य कतिप्रकाराः सन्ति ?
12. जातेः किं लक्षणम् ?
13. जातेः पर्यायपदानि कानि ?
14. गन्धवती का ?
15. अनुगतप्रत्ययहेतुः कः ?

लघुप्रश्नाः/ टिप्पणी

6 Marks

1. मीमांसाशास्त्रानुसारं अभावं स्पष्टयत ।
2. मीमांसाशास्त्रदृष्ट्या जातिं स्पष्टयत ।
3. मीमांसादर्शनानुसारं पदार्थान् निरूपयत ।
4. द्रव्यविषये एका टिप्पणी प्रदीयताम् ।
5. कर्मविषये एका टिप्पणी प्रदीयताम् ।
6. गुणविभागः संक्षेपेण विव्रियताम् ।
7. मोक्षस्वरूपं संक्षेपेण उपस्थापयत ।

दीर्घप्रश्नाः -

10 Marks

1. भाट्टसम्प्रदाये कति पदार्थाः भवन्ति ? तान् संक्षेपेण आलोच्यन्ताम् ।
2. प्राभाकरसम्प्रदाये कति पदार्थाः भवन्ति ? तान् संक्षेपेण निरूप्यन्ताम् ।
3. अभावलक्षणं विलिख्य तद्भेदाः निरूप्यन्ताम् ।
4. मीमांसाशास्त्रानुसारं गुणाः कति भवन्ति ? तान् संक्षेपेण निरूप्यन्ताम् ।
5. मीमांसाशास्त्रानुसारं अभावं विशदयत ।
6. द्रव्यलक्षणं निरूप्य तद्विभागा आलोच्यन्ताम् ।

अन्वितिः इ (Unit-3)-

मीमांसाशास्त्रे विधिः —

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. वेदस्य लक्षणं किम् ?
2. वेदस्य विभागाः के ?
3. वेदस्य अपौरुषेयत्वं किमर्थम् उच्यते ?
4. को नाम विधिः ?
5. विधेः कति विभागाः सन्ति ?
6. विधिना कीदृशो विषयो विधीयते ?
7. कर्मगुणयोः विधायकं वाक्यं किम् ?
8. उत्पत्तिविधेः लक्षणं किम् ?
9. उत्पत्तिविधेः एकम् उदाहरणं किम् ?
10. यागस्य स्वरूपं किम् ?
11. “अग्निहोत्रं जुहुयात् स्वर्गकामः” इति वाक्यस्य अर्थः कः ?
12. विनियोगविधेः लक्षणं किम् ?
13. विनियोगविधेः सहकारीभूतानि प्रमाणानि कति सन्ति ?
14. श्रुतिः कतिधा विभक्ता ?
15. विनियोक्त्री कतिधा विभक्ता ?
16. का नाम श्रुतिः ?
17. श्रुतेः उदाहरणं किम् ?
18. तृतीयश्रुतेः उदाहरणं किम् ?
19. एकपदश्रुतेः उदाहरणं किम् ?
20. किम् नाम लिङ्गम् ?
21. वाक्यं नाम किम् ?
22. किम् नाम प्रकृतिः ?
23. किम् नाम विकृतिः ?
24. प्रकरणं नाम किम् ?
25. सन्दंशः नाम कः ?
26. महाप्रकरणं नाम किम् ?
27. स्थानं नाम किम् ?
28. अङ्गताबोधकं अन्तिमं प्रमाणं किम् ?

29. अनुष्ठानसादृश्यस्य उदाहरणं किम् ?
30. अधिकारविधेः लक्षणं किम् ?
31. प्रयोगविधेः लक्षणं किम् ?
32. प्रयोगविधेः लक्षणान्तरं किम् ?
33. परिसंख्याविधेः उदाहरणं किम् ?
34. पक्षे अप्राप्तस्य प्रापकः कः ?
35. अपूर्वविधिः कः ?
36. अपूर्वविधेः उदाहरणं किम् ?

लघुप्रश्नाः/ टिप्पणी

6 Marks

1. उत्पत्तिविधिं स्पष्टयत ।
2. विधिविषये एका टिप्पणी प्रदीयताम् ।
3. मीमांसाशास्त्रानुसारं वेदविभागान् उपस्थापयत ।
4. श्रुतेः विभागत्रयं प्रकटयत ।
5. मीमांसाशास्त्रोक्तं लिङ्गं निरूपयत ।
6. क्रमबोधकप्रमाणानि विविच्यन्ताम् ।
7. परिसंख्यायाः दोषत्रयं प्रकटयत ।
8. नियमविधिविषये एका टिप्पणी प्रदीयताम् ।

दीर्घप्रश्नाः -

10 Marks

1. उत्पत्तिविधेः वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।
2. विधिलक्षणं निरूप्य विधेः चातुर्विध्यं निरूप्यताम् ।
3. वेदलक्षणं किम् ? स च कति विधेः ? ते संक्षेपेण आलोच्यन्ताम् ।
4. मीमांसाशास्त्रानुसारं विधेः त्रैविध्यं निरूप्यताम् ।
5. मीमांसादर्शनानुसारं विनियोगविधिं निरूपयत ।
6. मीमांसाशास्त्रोक्तां श्रुतिं निरूपयत ।
7. प्रकरणलक्षणं निरूप्य तद्भेदा आलोच्यन्ताम् ।
8. मीमांसाशास्त्रोक्तं क्रमबोधकविधिं व्याख्यात ।

अन्वितिः ई (Unit-4)

मीमांसाशास्त्रे मन्त्र-नामधेय-निषेध-अर्थवादश्च—

अतिलघुप्रश्नाः -

1 Marks

1. मन्त्रस्य लक्षणं किम् ?
2. मन्त्राणां किं प्रयोजनम् ?
3. नामधेयं नाम किम् ?
4. तत्प्रख्यशास्त्रम् इत्यस्य का व्युत्पत्तिः ?
5. नामधेये निमित्तानि कानि ?
6. तत्प्रख्यशास्त्रस्य किमुदाहरणम् ?
7. वाक्यभेदस्य किमुदाहरणम् ?
8. निषेधो नाम कः ?
9. निषेधस्य उदाहरणं किम् ?

10. विकल्पे कति दोषाः सम्भवन्ति ?
11. निषेधे बाधकं किम् ?
12. को नाम अर्थवादः ?
13. अर्थवादभेदौ कौ ?
14. विधिशेषः कः ?
15. निषेधशेषः कः ?
16. गुणवादो नाम कः ?
17. अनुवादो नाम कः ?
18. गुणवादस्य उदाहरणं किम् ?
19. अनुवादस्य उदाहरणं किम् ?
20. को भूतार्थवादो भवति ?

लघुप्रश्नाः / टिप्पणी

6 Marks

1. मीमांसाशास्त्रोक्तं नामधेयं स्पष्टयत ।
2. विकल्पे कति दोषाः भवन्ति ? ते के ? उदाहरणानि ददत।
3. अर्थवादस्य विभागद्वयं निरूपयत।
4. वाक्यशेषार्थवादयोः भेदान् प्रकटयत।
5. मीमांसादर्शनविषये एका टिप्पणी प्रदीयताम्।
6. मीमांसायाः प्रयोजनं विशदयत।
7. मीमांसाशास्त्रोक्तं मन्त्रस्योपरि एका टिप्पणी प्रदीयताम्।

दीर्घप्रश्नाः -

10 Marks

1. नामधेयस्य प्रयोजनं प्रतिपाद्य निमित्तानि व्याख्यात।
2. अर्थवादलक्षणं विलिख्य विभागत्रयं निरूपयत।
3. मीमांसाशास्त्रोक्तं अर्थवादविषयं सविस्तरम् आलोचयत।
4. मीमांसाशास्त्रानुसारं धर्मप्रमाणानि आलोच्यन्ताम्।
5. मीमांसादर्शनस्य प्रतिपाद्यविषयाः संक्षेपेण आलोच्यन्ताम्।

.....XXX.....